

Datum
2025-08-25Diarienummer
KS/2025:1089

*Kommunförvaltning
Pia Jakobsson Hansson
telefon 0304-334080
e-post: pia.jakobssonhansson@orust.se*

Remissyttrade om förslag till förändring i Postförordningen 2010:1049

Sammanfattning av ärendet

Regeringen föreslår att förändringar ska ske i Postförordningen (2010:1049). Orust kommun har, tillsammans med 173 andra kommuner och myndigheter, möjlighet att yttra sig i frågan. Svar ska ha inkommit till Finansdepartementet senast den 15 oktober.

Den huvudsakliga förändringen går ut på att justera kraven på befordringstid av brev från två- till tredagarsbefordran. Förslaget innebär också att minst 85% ska delas ut inom 3 arbetsdagar, och 97% inom fem arbetsdagar, mot nuvarande 95% inom 2 arbetsdagar.

Skälen till föreslagna förändringar är att brevvolymer minskar i samhället och andelen digital post ökar. PostNord, som har uppdraget att hantera posttjänsten, har svårt att upprätthålla självfinansiering med nuvarande volymer.

Förvaltningen anser att självfinansieringsprincipen måste ifrågasättas, men att det är svårt att bedöma när smärtgränsen är nådd avseende utdelningsfrekvens och portokostnad.

Förslaget föreslås träda i kraft 1 januari 2026.

2025-08-25

KS/2025:1089

Utredning

Nuläge

PostNord har idag regeringens uppdrag att bedriva allomfattande postverksamhet i Sverige. På grund av digitalisering och bland annat därför minskande brevvolymer, har PostNord under flera år haft svårt att bedriva en självfinansierad verksamhet.

Enligt utredningen kan ca 75% av den vuxna befolkningen i Sverige ta emot digital post via en digital brevlåda.

Orust kommun arbetar idag aktivt med att digitalisera sina postutskick. Samtliga fakturor skickas idag via en tjänst till digital brevlåda. I de fall mottagaren inte har en digital brevlåda, skrivs fakturan ut och skickas med traditionell postgång. Trots den ökade andelen digitala utskick har kostnaderna för porto inte minskat. Detta då PostNord, som en följd av självfinansieringsprincipen, årligen har höjt portokostnaden.

Trots en långt kommen och pågående digitalisering i kommunen finns det avgörande skäl till att en traditionell postgång med hög kvalitet ändå måste finnas kvar. En del av våra invånare, främst äldre, har av olika anledningar inte möjlighet att ta emot digital post. Kommunerna har även mycket kommunikation med företag, föreningar och andra verksamheter, som idag inte har digitala brevlådor.

Viss post, såsom delgivningar och andra juridiska handlingar där kvittens ska ske, kan ibland inte hanteras digitalt. Sannolikt kan detta förändras framöver, när tekniken utvecklats ytterligare och dessutom lagstiftningen anpassats.

Bedömning

Förslaget innebär alltså att kvaliteten på postgången kan försämrats ytterligare. Sverige har sedan 2022 haft varannandags-utdelning av post. Gällande förordning har inneburit att 95% av all post ska delas ut inom 2 arbetsdagar

Förslaget, som innebär att 85% av all post ska delas ut inom 3 arbetsdagar, och 97% inom 5 arbetsdagar, innebär en ytterligare kvalitetsförsämring.

Det föreligger också en risk att kvaliteten på postutlämningen kan variera beroende på var i landet man bor eller har sin verksamhet. Utdelningskvaliteten kan bli ojämn, särskilt i områden med långa avstånd och låg befolkningstäthet. Regeringen föreslår därför att PTS (Post- och telestyrelsen) även i framtiden ska ha uppdraget att årligen kontrollera och offentliggöra hur väl kraven uppfylls i praktiken.

2025-08-25

KS/2025:1089

Trots ett pågående intensivt arbete med att digitalisera postutskicken i kommunen, kommer behoven av en väl fungerande traditionell postgång att kvarstå under många år. Skäl till detta:

- Invånare, företag, föreningar som av olika anledningar inte kan ha en digital brevlåda.
Regeringen har bedömt, att eftersom andelen invånare som idag på frivillig väg har valt att ha en digital brevlåda är så pass hög, behöver det inte lagstiftas om ett obligatorium för alla att inneha en digital brevlåda.
En digital brevlåda är annars att betrakta som en säker lösning, där användaren når sin post via e-legitimation.
- Lagstiftningen behöver utvecklas. Bland annat måste förändringar ske i Delgivningslagen, så att digital delgivning blir fullt rättssäker. Så länge som vi måste skicka viss post via fysisk postgång, finns också risk för att vi måste nyttja expressutskick, vilket medför ökade kostnader.
- Utveckling av digitala tjänster krävs. Bland annat för att underlätta tvåvägskommunikation, kvittens och säker identifiering. I dagsläget fungerar våra utskick till digitala brevlådor som bäst då inte tvåvägskommunikation behöver äga rum.

Kommunerna arbetar intensivt med att digitalisera sin postgång. Det finns många fördelar med detta:

- Kommunikationen blir snabbare
- Miljöaspekter såsom minskade transporter och pappersförbrukning
- Ekonomiska fördelar
- Säkerheten och tillgängligheten – mottagaren kommer med hjälp av sin e-legitimation åt sin post oavsett var hen befinner sig

Vi måste ha förståelse för att denna utveckling tar tid. Det krävs bland annat anpassning av system, kompetensutveckling och nya arbetsmetoder. Samtidigt är det önskvärt med informations- och ibland utbildningsinsatser mot våra invånare/kunder, så att de i så stor utsträckning som möjligt kan nyttja de digitala kanaler som står till buds.

Utredningen tar även upp posthanteringen av paket. Där ser man att vi har en väl fungerande konkurrens på området, med flera företag som hanterar paketutlämning. Därför föreslås inga förändringar.

Argumentet för en förändring i förordningen är att PostNord, med den självfinansieringsprincip som råder, inte får ihop ekonomin. Eftersom en väl fungerande fysisk postgång är viktig under en lång tid framöver, måste självfinansieringsprincipen ifrågasättas. Postutlämning är en grundläggande infrastruktur och service som bör kunna vara skattefinansierad till viss del.

2025-08-25

KS/2025:1089

Det är svårt att sja om huruvida föreslagna förändringar är rimliga eller ej och var smärtgränsen går gällande hur sällan utdelning av post egentligen kan ske. Likaså hur mycket PostNord kan höja portot i syfte att finansiera verksamheten. En likvärdig postservice med rimlig kvalitet i hela landet bör prioriteras framför en självfinansiering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-08-25

Promemoria - Ändring av kravet på befordringstid i den samhällsomfattande posttjänsten

Beslutet skickas till

Finansdepartementet

Administrativ chef

ORUST KOMMUN
Kommunförvaltning

Pia Jakobsson Hansson
Chef Administrativa enheten